

— „Dacht je dat ik het niet lang begrepen had”? zei hij. „Je verwijt hem dat hij er is. — Arm kereltje! — Het zal hard voor hem zijn! — Een moeder die hem niet liefheeft, — en geen vader. . . .”

Hij brak haastig af, en wendde zijn hoofd naar den muur opdat zij zijn gelaat niet zou zien. — Zij kon niet antwoorden. — Uit hare oogen vloeiden groote tranen op het slapende, van geen levenssmart zich nog bewuste kind.

„Een moeder die hem niet liefheeft — en geen vader —.” — Zij had zich aan die waarschuwendende woorden willen vasthouden voortaan, als aan het richtsnoer van haar leven in de eenzame toekomst vóór haar. „Nee, nee zoo zou 't niet zijn. Ze zou hem wél liefhebben, om zijns vaders wil.” — —

Maar och 't was maar zoo'n zwak, weifelend vasthouden.

— Sinds dien zonnigen, wreed-lachenden voorjaarsdag waarop ze hem hadden uitgedragen uit hun huis om te rusten eindelijk, was ze een gebrokene, een kracht- en willooze, weggezonden in haar leed. Ze liet gedwee de vermaningen van bedilzieke of welmeenende bloedverwanten over zich heen gaan. Ze hoorde met haar ooren wat ze zeiden, zonder 't in zich op te nemen. — „Ze móest zich niet zoo toegeven. — 't Was verkeerd — 't Hielp immers tóch niet.” —

„O ja ze hadden wel groot gelijk dáárin, dat het niet hielp. Maar ze kon nu eenmaal niet anders zijn dan zoo.” — Hij was dood; weg uit haar leven. Al haar denken en doen concentreerde zich daarop alleen. — — Haar kind! — Haar kind dat ze haar voorhielden als haar troost, haar plicht om voor te leven! — Ja zeker; dat was zoo. Het kind was er nu eenmaal. En ze móest het liefhebben. — Maar ze nam zich dat voor als een taak, een plicht die ze tot later uitstelde. Nú had ze er de kracht nog niet toe. Nú moest ze nog neerzitten en treuren. En van den eenen dag op den anderen blééf ze in die stemming. — Soms kon ze wel een oogenblikje met hem spelen, — in een extase van oogenblikkelijke moedervreugde vergeten 't gebeurde even, — maar dan weer, door een plotselinge aanleiding, zooals die van nu bijvoorbeeld, kwam 't dadelijk weer terug, de herinnering aan haar verlies, aan haar eenzaamheid, aan de oorzaak van dat alles die was in het geboren-zijn van dit kind. — En ze schoof het weg van zich. — Nee zij kón niet meer sterk zijn, verder leven. Er was iets in haar gebroken. Haar veerkracht was verlamd. . . .

Zoo, in droeve eentonigheid, sleepten de dagen heen. Voorjaar was het geweest toen zij hem begraven hadden, na dien langen treurigen winter van ziekte die gevolgd was op den laatsten dag van hun geluk, — dien herfst dag waarop zij gevierd hadden haar herstel. — O zoo'n mooie, zonnige lentedag die van de begrafenis; zoo'n Meimorgen waarin alles in de natuur zwelt en jubelt en juicht en zingt van nieuw-geboren leven! In haar tuintje bloeiden de voorjaarsbloemen, blank, en lila, en blauw, en violenpaarsch. En, meedogenloos, met een soort haat tegen hen, die zoo mooi en zoo frisch durfden zijn terwijl in 't huis was de dorre dood, had ze hen allen, allen, afgesneden, haastig, ze niet willende zien bijna, ze gelegd in zijn koude verstijfde vingers. Den heelen mooien zomer ook die volgde wilde ze geen bloemen om zich dulden